

Թուրքիոյ երկրակալն վիճակին մեծ ջնաս մը չտար. Դ՛ թէ Օսմանեան արժեթիւնը գիներուն վերջին օրերս իջնելը վերադարձաւ պարագայից նա- յեւրով համեմատութենէ գուրս է, և վերջապէս թէ այլ և այլ արժե- թիւնը համեմատարար անկումն անխորհուրդ է:

Դաղդիական փառի-ժուռնալը ը- րադիրը կըսէ թէ Ռուսիոյ կայսրը Սերգիոյ Լիւիւն իշխանին կողմէ զըր- կուած Սիւլի գիւնադէտի մը հե- տեւել խօսքերն ըսէր է:

Եւս համակրութիւն ունիմ Մի- լան իշխանին վրայ, բայց իմ կառա- վարութիւնս Հէրսէքի ապստամբնե- րուն նպաստող օր է և գործ խտու- պիտի մեղադրէ: Եթէ Սերգիոյ Օ- մանեան տէրութեան ներքին գոր- ծոց խառնուի, հետեւեալք միտակ ինք պիտի կուէ: Իմ կառավարու- թիւնս՝ ուրիշ մեծ տէրութեանց հետ տյաւ մտնի համեմատելով՝ ամեն բա- նէ տաւը և անպատճառ պիտի աշ- խատի որ էրոզական պատերազմ մը չմտգի: Մինչև իսկ Ռուսիոյ գի- տաւորութիւն ունի միջազգային գաղ- նադրութիւններէն ստացած ամեն միջոցներով, այսինքն բարեկամական խորհուրդներով կամ դեսպանական միջնորդութեամբ արգելու և խեղ- դել այն օր է և գէպք, որ էրոզի- ոյ մէջ մտաց անգործութեան զնա- ստերը զրոյցներով խաղաղութիւնը վրդովելու ձգտի:

Եւրոպական լրագրաց բերած տեղեկութիւններէն կը հասկըցուի որ լոնտոնի մէջ ի նպատակ Հէրսէքի սպարաւորաց հանգանակութիւն բա- ցող Ռեւըլը՝ նոյն իսկ հաշակաւոր Լորտ Ջոն Ռեւըլն է, որ Գրեմի պա- տերազմին ժամանակ Անգլիոյ կա- ռավարութեան գլուխն էր:

Մեծանուն Լորտին այս տարբի- նակ գործը ամենուն զարմանք կը պատճառէ, և լրագիրք ոմանք ա- նոր 83 տարեկան ըլլալը յիշելով այս ընթացքին բացատրութիւնն անոր զաւաճութեանը մէջ կը փնտռեն:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 28 օգոստ. (*)
Պէրլինը եկած մասնաւոր լուրեր կը հաւատեն թէ Արեւելեան դարձող վրայ երեք կայսերաց մէջ անհամաձայնութիւնք ծաւեր են:

Լոնտոն 2 սեպտ.
Անգլիական Վանկուարտ անուն զը- րաշար արտերազմական նաւն իրան- տայի ծովեզերաց մաս միջապատ օդի ժամանակ Երբեք անգլիական զորհուր- րի մը գործունէութիւնը ծախսող եղաւ:

Փարիզ 2 սեպտ.
Միայնոն յանձնաժողովոյ այս աւուր նախնի մէջ Վիլիգլ Գորիզ կերպի պաշտ- պանք Ռոսի գաւառապետը, զոր ձա- խակցածան երեսփոխանը կը պարտուեն և Պոնապարթեան լրագրաց կողմնակցու- թիւն ընելու ամբաստանութիւնն հիշեցն:

Պէրլին 2 սեպտ.
Այս աւուր ազգային զինուորական տօնը (Սիւրմէր տարեդարձը) մեծ հա- ղիսիւ կատարեցաւ: Լուսավարութիւնը և հրապարակեցաւ:

Փարիզ 3 սեպտ.
Հունգարացի Քրուքս գորապետը նա- մակ մը գրեց, որով Պոնապարթի ապստա- մաց հրամանատարութիւնն ընելու առաջար- կութիւնը կը մերժէ, յայտնելով թէ յանձն չաւելու բնաւ Հունգարիոյ օխե- թիւմ թշնամի Արեւելոց շահուն համար Թուրքիոյ զէմ կուտի, որ 1879 ինչ շուն- զարացոց միակ պաշտպանն եղած է:

Ռուսիոյ 3 սեպտ.
Ռայտամբը նոր յայտարարութիւն մը հրատարակեցին, որոյ մէջ Հիւսիսեւրո- պայի տապալաց Սահմանադրութեան վրայ իրենց քաղաքական ծրագիրը կը ներ- կայացնեն:

Կը հաւատան թէ արտաւարաց զը- լոնտոնի մէջ անհամաձայնութիւնն անոր զաւաճութեանը մէջ կը փնտռեն:

(*) Այս անհամաձայնութիւնը սեպտ. 3ին իրիկունը հասած է:

Լուսնեղէն ոչ մին ներկայ պիտի գտնուի Մոսկուի մէջ գումարուելիք յանձնա- ժողովոյն:

Փարիզ 3 սեպտ.
Միւսթիալ Տիւրքիոյ լրագիրը կըսէ թէ Արեւելի Գաղղիական հիւստատեն- րուն զրկուելիք հրահանգներն ամեն բա- նէ առաջ միտքերն հանդարտելու և դաշ- նադրութեամբ հաստատուել ներկայ վի- ճակը պահելու վրայ կը կայանան:

Դաւաթլուն Գի որդւոյն դատարարակ Ֆրոսար գորապետը մեղաւ:

Ռուսիոյ 4 սեպտ.
Միւսթիալ այն յանձնաժողովոյն Վաւա- րիացի, Գերմանացի, Ռուս և Գաղղիա- ցի տեղաւորները Ռուսիոյ գաղղի Մոսկուի դռնային: Միւս անդամներն ալ ուղղակի յիշեալ քաղաքը պիտի երթան:

Մոսկուի 4 սեպտ.
Սիւրմէր անդ կատարեալ պաշտոն- ցին Քարլսեանց Տօրկարը գորապետին:

Լոնտոն 6 սեպտ.
Պէրլին 28 օգոստ. 35 3/8
Ռուս 1865 6 3/4
" 1869 48 1/2
" 1871 60 3/4
" 1872 70
" 1873 46 3/4
Սեպտ. 28 օգոստ. 94 1/2

Լիւրէր 6 սեպտ.
Վանկու Միւսթիալ-Գորիզ 73/8
" Ֆար Տօրկար 4 7/8
Մոսկու 12000 հակ:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՊԵՏՏՈՒՆԱԿԱՆ)

Մինչև սեպտ. 1 Բ. Դուռն եկած լուրերէն կը հասկըցուի թէ այն ամեն ապստամբը՝ որք Աստրիոյ հողը չեն փախած, Պանաւրայի կառավարի- չին ներկայանալով հնազանդութիւն յանձն առած են: Հետեւեալք Պա- նաւ խաղաղած կրնայ համարուիլ: Պոնիոյ մէջ նոր կոխներ եղած ը- լուրն ըստ չէ հաստատուած: Միւս կողմանէ հաստատուած է որ Լուսի- նիէէն եկող 1000 Օսմանեան զօրք Թրէպլինէ մտած են առանց կուտի: Աստրիոյ հողը փախչողներուն անց- նիւր բարձրակին դադրած է:

Բարձր. Մահմուտ-Նէտիմ փաշան՝ Մեծ-Եւրոպոս անուանելուն առ- թիւ հետեւեալ չըջարեական հեռա- գիւրը զրկեց գաւառաց կառավա- րներուն:

« Կայսերական հրոհն ու բարե- սրտութիւնը վերադին զիս Մեծ-Ե- ւրոպոսութեան պաշտօնին կաշից:

« Որովհետեւ ամեն պաշտօնէից պարտականութիւնները տէրութեան օրէնքներովն և կանոնադրութեամբք որոշուած ու ճանշուած են, և իմ ա- ռաջին Մեծ-Եւրոպոսութեան ժա- մանակ այս մասին պէտք եղած պատ- ուէքները գրած եմ ձեզ, հարկ չեմ համարիլ կրկնել:

« Կը յիշեցնեմ՝ ձեզ միայն թէ ձեր անդուլ ջանից նպատակը պիտի ըլլայ Ժողովրդեան ամեն կարգերուն իրաւունքն ու պատիւը պաշտպանել ու ապահովել՝ տուանք բնաւ խաղա- թեան: Կայապետ՝ որ այս պատուէրն անդուլ և կատարեալ գործադրու- թիւն գտնէ: »

Նիշի մօտ կաղմուելիք բանակին հրամանատար Ահմետ Է. յաւաք փաշան կիրակի օրը մայրաքաղաքէն մեկնե- ցաւ Ալբանիոյ պաշտպանութեանը:

Պատիւէթ լրացիրը կը ծանուցա- նէ թէ վիսմ. Սէրպէր փաշան Գլէք հասեր և անտից անմիջապէս Մօ- թար գնացեր է:

Դանուբեան գաւառի կուռակա- լին կողմէ Բ. Դուռն եկած հեռա- գիր մը կը ծանուցանէ թէ Սերպիա- ցիք կայսերական զօրաց հետգնեան Նիշ և Վիսին համարը տեսնելով՝ սահմանադիւսէն ետ քաշուեր են:

Երէկ Սիւմնուլիչի դատարանը տես ի սկսաւ Բերայի պատմական տան ին տուէլ:

Հինգ շաբթի իրիկուն Բերայի մեծ փողոցին մէջ շինուելու վրայ եղած մեծ ականին մի մասը վրէժով՝ երեք գործաւորք փրտակներուն ներքեւ մնացին, որոցմէ երկուքն անմիջապէս մեռան, մին ալ շարաշար վիրաւոր- ւելով հիւանդանոց փոխադրեցաւ:

ՊԵՏՏՈՒՆԱԿԱՆ ԱԶԳ.

Հեռագրաց և թղթատարութեանց վարչութիւնը կը խնդրէ հաստատու- թիւնէն օր եթէ հեռագրի կամ նամակ զրկած կամ ստացած ժամանակին վարչական օր և է անկանոնութեան գէմ գանգատ մ'ունենան, ու միջա- պէս վերադառնալ թեան ծանուցանեն գրով: Հաստատութիւնը կրնայ վը- տաճ ըլլալ որ այս մասին ամեն ար- դար բողք նկատողութեան տանը- լելով անյապաղ պիտի կարգադրի ի նպատակ բողքողին:

ՊԵՏՏՈՒՆԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

25 օգոստ. Երկու շաբթի իրիկուն 40 43
26 օգոստ. Երեք շաբթի առաւօտ 40 42
Կէսօր 40 21

Կ. Պոլիս 25 օգոստ.
Կաթիլ Երեք շաբթի Կէսօր 6:38
« Գիտնականութեան » 4:32
Կ. Պոլիս Գիտնականութեան » 5:30
Գլէք Երեք շաբթի Կէսօր 8:40
Երեք շաբթի Կէսօր 3:40
Փարիզ 1863 306
" 1865 308
" 1869 250
" 1872 70 1/2
" 1873 240
Փարիզ Լ. Պոլիս Կ. 2:80

ՊԵՏՏՈՒՆԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

25 օգոստ.
Պոլիս Կ. 4 0 30
Կ. Պոլիս Կ. 88 40
Կ. Պոլիս Կ. 89 30
Կ. Պոլիս Կ. 5 20
Կ. Պոլիս Կ. 405 30
Կ. Պոլիս Կ. 432 30

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի.

ՀՐԱՒԵՐ ԱՌ. ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՄՈՒՆԵՍ

Ազգային Ժողովը նիստ ունի յա- ռաշիկայ ուրբաթ օգոստոս 29 իշա- լովիւ:

Ատեանը պիտի բացուի ճիշդ ժամ 6ին և գոցուի 10ին:

Հրաւիրեալ են Երեսփոխան Է- ֆէնտինեան՝ իրենց ազգատիրական պարտականութիւնը կատարելու փու- թայ:

21 օգոստ. 1875

Ի Պատրիարքարան Հայոց

Կ. Պոլիս

ՊԱՏՐԻԱՐԿ Կ. ՊԵՏՏՈՒՆԱԿԱՆ

ՆԵՐՋԻՆ Ա. ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Տեղեկագիր Զեւոն հաստութեան և իրաւատուութեան միտքիւ պի- ւանայ՝ Վարչութեան խառն Ժո- ղովոյ Սայ Տ. Միւսթիալ կաթիլով կի- րակ հրաւիրականին նկատմամբ Ազգ. Ժողովոյ մատուցած տեղե- կագրին վրայ:

2. Վերաքննութիւն Սահմանադրու- թեան. — Երկրորդ. Երկրորդ մն առաջարկեալ փոփոխութիւն ստրա- մադրութեանց. — Վիճարանու- թիւն Ա. յօդուածի վրայ, որ պարունակէ կեդրոնական վար- չական մարմնի մասին խորհրդաց և հօգաւարաւթեանց կազմակերպութեան վերաբեր- եալ փոփոխութիւնք:

Ատեանը պիտի

Հ. Ս. Արեւելեան

Ամեն. Ս. Պատրիարք հայրն անց- եալ չորեքշաբթի օրը ֆաղ. Ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Մաղաւտեան Սիւմնուլիչի հետ Բարձր. Մեծ-Ե- ւրոպոսին երթալով՝ ազգին կողմէ մատուցուած ինչ ինչ խնդրոց վրայ խօսեցաւ:

Նորին բարձրութիւնը սիրալիւր ընդունելութեամբ պատուեց զՍ. Պատրիարքն, և գաւառական ազ- գայնոց վիճակին վրայ Ն. Սրբազ- նութեան տուած տեղեկութիւններն ուղարկութեամբ լսելով խիստ քա- ջալեղական խառնմանք ըրաւ, վը- տահայեցելով թէ Բ. Դուռն և մաս- նաւորապէս Նորին Բարձրութիւնը պատրաստ է միշտ սիրով լսել Հայոց ազգին արդար խնդրուածքն և ան- յապաղ անօրինել զարժանը:

ԹՂԹԱՅՈՒԹԻՒՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

Ֆրեան 10 օգոստոս 1875

Լրագրապետ Տէր:

Թուականն երկու երեք շաբթ ա- ռաջ իմ առաւարական գործերովս Վիշն- նա և անոր մօտակայ Պատեն քաղաքը գտնուելով, հոն մեր ազգայնութեան վերաբերեալ կէտ մը իմ ուղարկութեանն ինքն եղաւ, զոր և ձեր Պատեական լրագրին միջոցաւ հրատարակելու շնորհ կը խնդրեմ: Ձեր ընթերցող ազգայնոց ծանօթացնելու համար Եւրոպայի ծոցը գտնուող քաղաքիւ Հայոց ազգայնու- թեան վիճակն, և անոր պահպանութեան հսկելու պարտաւոր մարմիններուն ան- տարբեր դիրքը:

Պատեն մէջ երկու Հայազգի ընկե- րակցաց հետ պարագայ միջոցներուն փո- ջոցի մը անկեւել չըլլալէս ատենին, Արեւելեան կերպարանքով բաց տուեր, խորհրդատու և դժեւեղ տեսլանք անձի մը հանդիպեցանք որ երեք տնձեր ընկե- րակց ունէր:

Հետաքրքիր եղալ զխնալու թէ ո՞վ է այն անձը, և զարմանք տեսնուելով լսեցի թէ կաթիլի հայոց երեսն Պատ- րիարք և այժմ Հոսով քաղաքիւ Հաստեն էր, ընկերացեալ իր քարտուղար Տէր- վիլ վարդապետին և Եպիսկոպոսի մը հետ՝ որ Վիշնայի Միւսթիալեանց Արեւն կը կարծուէր:

Ընկերներէս մէկը՝ որ Պոլսեցի երի- տասարդ մէր, ինձ դիտել կուտար թէ «ասոնք իրարու ազգական են:—Ինչպէս ազգական, բարեկամ, ըսի, մէկն Ար- ընկերցի մը նմանութիւն ունի, միւսը Լա- բոնացիի մէկն Արեւելի և միւսն Եւրոպացի կը կարծուին և բնաւ իրարու նմանութիւն չունին»: Բարեկամ ազգականութիւնին զաղաքարի և կարծեաց վրայ հիմնած էր, և ես ցելի վրայ հասկցած էի:

Սրանց երեսը մեզի պատմական յի- շատակարան մը եղաւ, և անցեալն ու ա- սպալայն մեզի բաւական նիւթ մատա- կարարեցին խորհրդատու ազգայնոց ազգին այլ և այլ մասանց վիճակին վրայ:

Իմ ուղարկութիւնս մասնաւորապէս դարձուցած է թրախելի վրայ Հայոց վը- րայ, որոնք Մահաւ ազգին մէջ զուրկ ազգային կրթութենէ, անդ և անհովիւ գրեթէ զընդամեն իրենց հայ մնալուն վրայ, ամօթ կը համարին Մահաւաց առ- ջե իրենց Հայ ազգայնութեան անունը, և բարեկամաց կուգին դիտել տալ թէ արդեօք այս մեզ հանդիպող ազգակա- նութիւնը՝ գոն իրենց կրօնակից թրան- սիլվանացի Հայոց ազգայնութիւնը կու- ըրտնան Վիշն բերեցն ազատելու նպա- տակ մը չեն ունեցած՝ երբ Աստուծոյ մայրաքաղաքն են եկած. արդեօք իրենց շահն ու պաշտօնն ալ այս Հայահանքը:

—Երազք բարին, պատմականաց Պոլ- սեցի բարեկամ, Լատինականութեան զրօշակի մը աչքին առջև Հայութիւնը նա- նակութիւն ունենալ կը կարծես զեռ. անոնց բոլոր շահն ու պարտաւորութիւն- ները Լատինականութեան հետ և Հա- յութեան դէմ կապակցութիւն ունին. միթէ քաղեցն ի վիշտ խաղող կամ ի տատակէ թուղ:

Բայց ինչ կրնար ըլլալ տանց հոս մի-
անաւուն չարմատ իմը : Ասի կը հարցնե-
ինք մէկմէկու , և որովհետեւ կըսուի թէ
Վիկտորիա Միտիսարեան միտարանութիւնը
տոնիգերական , համագումար , ընդհա-
նուր , միտարանական կ'ա՞մ անմիտարանա-
կան : Ժողով մ'ունի գումարելիք , յոր
հրաւիրուած են ամեն կողմ ցիր ու ցան
եզած Միտիսարեանը . կը հարցնէինք ի-
րարու թէ մի՞ գուցէ այս Ժողովին վրայ
տեղեկութիւն բանեցնելու նպատակաւ
հոգ եկած ըլլայ շատուն . մի գուցէ Պա-
տէնի հանքային ջրերը մանեղ առիթ մը
ընտրած ըլլայ իր այս նպատակին հասնե-
լու և հոն հրաւիրուելու , և այս կարծե-
հաց հետ ուրիշ գուշակութիւններ ալ
կաւելցնէինք թէ : մի՞ գուցէ Հասունի ի-
րեն Պրոպագանդէ ընտրած ըլլայ՝ լատի-
նականութեան փառացն համար գլխուն
եկած անգամաւորութիւնը բուժելու .
մի՞ գուցէ Հայտնութեան վերքեր տուող իր
բազկաց վրայ անձնեկի գրաւուած ար-
եան քիճերն այդ ջրերուն մէջ մաքրելու
եկած ըլլայ . վերջապէս շատ մը քմի գու-
ցէներէ ինչ մեր իրարու հարցմանց եր-
կար չարք :

Այս խել մը հարցմանց միջոցին մի՞
գուցէ մ'ալ Միտիսարեանը Հայոց համար բա-
ժին հանեցինք , որուն պատասխանն ե-
ղաւ մեր մէջ ընդհանուր քրքիլ մը . ան-
կից պա՛մ մը անցանք Թրանսիլվանիոյ հա-
յոց միակնին վրայ , թէ մի՞ գուցէ Թրան-
սիլվանիոյ հայոց Հայ եպիսկոպոսութեան
և դանաղան Հայ Ժողովրդապետութեանց
վերահաստատութեան խնդիրը Վիկտորի-
այի կաթոլիկ հայոց կրիսին նիւթ մատակա-
րարէ այդ Ժողովին մէջ :

Այս կէտին վրայ վիճաբանութիւնն
քիչ մը երկարեցաւ . ես Թովմաս Կըրկո-
ւի ընկերներու մասնաւոր Պոլսեցի Հայ
Եկեղեցւորը , որ իրողութիւն մը տեղի
չունեցած՝ հաւատ չընծայեր , և երբեմն
Թովմասն ալ աւելի , զի չեղած իրողու-
թեան մը չըլլալու հոս անականութեան
մի փոխանակ Թովմասարար հոս ատ չըն-
ծայալու՝ անոր հաւատ ընծայելու պատ-
րաստ է :

Ի դուր կը յիշեցնէի իմ այդ բարա-
գամա՝ Միտիսարեանց կամ այս կաթոլիկ
և ոչ կաթոլիկ Հայ եկեղեցի կոչման պար-
տականութիւնը , անհուանդ Վիկտորի-
այի Միտիսարեանց այս Թրանսիլվանիոյ հա-
յոցութեան խնդրոյն մէջ որ և է զեր
ստանանելու յարմարութիւնը զի աւելի
կը հաստատէր իմ կարծեացս մէջ , որչափ
կը ընկերս կը յամառեցնէր անոր զէմ ,
զի ես իմ կարծեացս հաստատականութիւ-
նը կը հիմնէի առաւել յայնմ՝ թէ Վիկտ-
որիայի Միտիսարեանք մի և նոյն պետու-
թեան և մի և նոյն կրօնքի մէջ գտնուե-
լով , մանաւանդ իրենց նիւթական և բա-
րոյական շահուն զրգմամբ տրամադիր
պիտի ըլլան Թրանսիլվանիոյ հայոց վրայ
իրենց բոլոր ռազարութիւնը դարձնե-
լու , յիշելով թէ այսպիսի դիրքի մը մէջ
իրենց անտարբերութիւնը եղանակոր-
ծութեան մը չափ և անկէ աւելի անձ-
նասպանութեան մը չափ դատապարտելի
է . և միջոցաւ Աւստրիական ընդարձակ
պետութիւնն այլեւայլ ազդեցէ կը բալ-
կանայ , այս պարագային մէջ կատարու-
րութեան քաղաքականութեան ալ զըզ-
չելիք կէտ մը չպիտի գտնուի :

Բայց իմ ընկերս՝ ի՞նչ այս առարկու-
թեանցս ալ անհաւան՝ կը պնդէր թէ այդ
կրիսին առջև Հայաստանութեան զէմ օ-
տորասիրութիւնն այն ատփան կը յար-
գուի , որ Հայ ազգին չէ թէ Մանաւա-
նաւու՝ այլ և Զարմանաւու կամ՝ Զնա-
նաւու փտանդն իսկ մատուցու եղած օրը
տօն նաւակատանց կը կատարուի այդ
կրիսին մէջ :

Ես չուզեցի մեղադրել իմ ընկերս
իւր չափազանց բնականութիւնէն . հա-
մար , որովհետեւ իւր այդ գիրքովն ալ
կարծիք մը կը յայտնէր , որ իրաւ թէ
անիրաւ կարծիք մ'էր , ինչպէս և իմ .
բայց որովհետեւ հաստատական կարծեաց և
իրողութեանց եղբին առջև ամեն կարծե-
հաց ճշմարտութեան առաւելութիւնը
կամ նուազութիւնն ի՞նչ յայտ կուգայ ,
ուստի և այս նպատակաւ է որ լաւ հա-
մարեցի խնդրել ձեր ազգասիրութիւնն

ներկայս ձեր մօտակայ թերթերն միշտ
մէջ հրատարակել թէ հաստատական կարծե-
հաց և թէ իրողութեանց եղբին առջև
այս երկու գիտողութեանց օրը ճիշդ ի-
նքին ստուգուելու համար :

Տեսնե՛ք , որը հաստատական պիտի ըլ-
լայ , փախաբերին թէ արհամարհելին .
միթէ՞ Հայն այնչափ դժուար է որ միշտ
արհամարհելին իրեն բաժինն ըլլայ :

Ձերու մը
Գրէ՛ք Սթէֆանեան

Կարին 14 օգոստոս 1875

... Խմբագիր .

Յուլիս 26 թիւ Լոյս ամսագրութիւն
մէջ Ապագայ ստորագրութեամբ Կարին-
նէն գրուած մի նամակ կարդացինք :
Լուսնունդ նայելով՝ նամակագիր պա-
րտնիկը մէկ քանի անգամներ փունջ
և Հայրենիք լրագրիսերէն իր նա-
մակներն ընդունելութիւն չի գտնու-
լով , վերջապէս երկու արձակ մե-
ծիւտով Լոյս հանդիսին կողքին վրայ
էֆէնտի տնտեսը առեւ է , և այ-
սու քաջաբերութեամբ հանդիսին
մեծ մասը գուցէ օր մ'ալ ամբողջ
թերթը իր խմբագրութեանը դրա-
ւելու փորձ ըրած է : Արժանապա-
տիւ խմբագիր հայրը՝ թէպէտ օր մը
պիտի պարտաւորէր այս նորիկ պա-
րտնիկին զրկած նամակաց մէջ երկու
մեծիւտ գնելով եւ դարձունել , բայց
թող ներսի մեզ ըսել որ աւելի լաւ
և աւելի խոհմտութիւն ըրած չէ՞ր
ինքն իր նորիկ բաժանորդ և նորիկ
էք-էք պարտնիկին վրայ գողափար
մ'առանց և ապա անոր նամակաց
կարեւորութիւնն տալով իր անձուկ
թերթէն ալ էջեր զոհէր : Բայց աբ-
գար ըլլանք դատաստաննու մէջ՝
գուցէ Արժ . հայր խմբագիրն Յուլիս
ամսու հանդիսին պարտաւ մնալիք է-
ջերն էր որ չնորհէր պարտնիկին նա-
մակին : Ինչ որ է՝ եղածը եղած է .
կր մնայ մեզ մեր պարտնիկը ծանօ-
թեցնել նախ Արժ . խմբագիր հօր և
ապա Լոյս հանդիսին Յուլիս 26 թիւը
ընթերցող ազգայնաց :

Այս մեր պարտնիկը տեսնելով որ
առ ան երբեմնի դրակն հրապարա-
կի վրայ լրագրաց միջոցաւ ման կը
գան , անանկ է կարծեր որ ամեն ան-
հատ , մանաւանդ իրեն պէս գործ-
ցի տղոց ալ պարտք մը եղած է հան-
դիսի և կամ լրագրոյ մը թղթակ-
ցութիւնը ձեռք բերել , փողոցի մէջ
չէ՛ք քա՛մ խաղալու պէս . երանի թէ
Արժ . հայրը հաճէր միանալ մի նա-
րնի թղթակցութեան լուսնակարը պահա-
նել , որպէս զի գիտնար թէ ո՛ւմ
հետ կը թղթակցի , և թէ մէկ ար-
դաւ մը հարցումը լուրիւրը որ առ-
տիճան կարեւորութիւն կրնան ու-
նենայ : Եւ իրօք , ինչպէս նկարագրե-
ցինք , մեզ համար այսքան անկարե-
ւոր ըլլալէն վերջը , այնպիսի մի նա-
մակի ելլալ պատասխանելու մի ըրած
ձեռնարկութեան հակառակ է թէ և ,
բայց , ինչպէս ըսինք , այս մեր պա-
րտնիկը թէ՛ հայր խմբագրին և թէ՛
հաստատութեան դեռ անմտօք ըլ-
լալուն համար մինակ այս անգամ կը
զիջունինք մի քանի խօսք ընել , որպէս
զի մի գուցէ ընթերցողք զանի և ա-
նոր գրածները կատարեալ մարդու
մը գրչէն ելած համարելով , այն տը-
ղողական գրութեանց կարեւորութիւնն
տան , և գրական հրապարակն ալ
այս օրինակ տղոց խաղալիք լինի :

Պարտնիկը քաջաբեր նորակառոյց
վարժարանի լուրը կը հաղորդէ , բա-
լրովին հակառակ իրմէ առաջ հրա-
տարակու անհերքաւ , կրտէ թէ տեղ-
ւոր Գեր . Առաջնորդ սրբազանը 100
ժողովուրդ ան թիւ խոստացած է ինչ-
պատա : Արդեօք այս խոստում մի մի-
նակ իրեն ըրած է . որ մինչեւ ցարդ

քաղաքիս մէջ և ո՛չ մէկուն յայտնի
է . արդարեւ գիտենք որ Նորին սըր-
բազանութիւնը վարժարանին հետ մէկ
տեղ իր ձիանց ախոռին նորագու-
թեանը նպատակաւ համար 20 արծաթ
մեծիւտ խոստացած էր , գիտենք
նաեւ որ հանգանակութեան համար
անձամբ երթնեկեց ամեն ուրեք .
բայց այս 100 տկույ խոստումը ոչ
երբեք . ասի բացարձակ զրպարտու-
թիւն մ'է Ուրաղան առաջնորդին
սկզբան զէմ , որ ոչ նա և ոչ քա-
ղաքացիքս կընդունինք : Ուրիշ տեղ
մը կրտէ թէ՛ մոյիսի սկիզբէն միջն-
ամսոյ վերջը արձակները թողե-
րը տղոցիւմ տուներ կարծանային և
մարդիկ մեռնային . կարծեմ՝ մինչեւ
ցարդ ուրիշ մէկը չգրեց , վասն զի
չէրաւ օր գրուելու քաղաքիս մէջ ոճ-
րագործութիւնք անպակաս են կրտէ .
գուցէ գաղտնի իրեն պատահած լի-
նին , որ այլք չեն խմայած :

Վերջապէս մէկ ծայրէն միւր
անհիմն տեսնելով ինչ նամակ մը ,
ելի է մի ողիւ բան կա՞մ ան ալ աբ-
նիլ՝ է ով գրած ըլլալն է , Թողում
անիմաստ ոճերն սրոց շրան իսկ խօսք
ըսելը չարժեք . բայց հրապարակա-
լին խրատ մը առաւ արժան է մի
պարտնիկին . և որովհետեւ ինքն իր
վարժարան պատուելոյն չի հաւիր-
ու վարժարանէն քաշուիլը կառա-
ջարկէ , մենք ալ իրեն խրատ կու-
տամք որ համարէ ինչ Ժամանակ մը , զի
գեռ ինք կարօտ է ուսման , ուստի
Ժամանակ ունի գեռ . թող Ժամա-
նակ մը այլոց գրածները կարգաւ ,
զինքն այն ընթերցանքներով հա-
հանգէ , և ապա գրիչը ձեռք առ-
նէ . և ինչպէս ինքը խոստովանեւ է ,
մինչեւ այն ատեն իր Ժամագրութեան
ընթերցանքէն մնալով կը մարտնչի :
Թէպէտ իր Ժամագրութեան պատուե-
լին բովէն ուսնալ շատ չիլար , տի
30 տարու ան փորձառութեամբ հա-
տատուած ճշմարտութիւն մընէ , բայց
սա ալ կա՞ որ՝ այնպիսի առաջար-
կութիւն մը մեր պարտնիկին չէր ի-
նար , քանի որ իր գաղափարն ըլլա-
լէն զինի , իրմէ շատ լաւ շարագա-
տութիւն կրնայ ընել :

Ի վերջոյ կողաչինք Արժ . խմբ-
ագիր հօր , որ իր հանգէսն զգու-
շանայ այս օրինակ տղոց խաղալիկ
ընելէ , եթէ ընդ երկու շարունա-
կելու արամադրութեան մէջ է :

Այս տարի Միջոյ ուխտաւորաց թիւը
չափազանց կը պատմուի , նաեւ չա-
փազանցօրէն կը պատմուին վանքին ,
վանականաց , և նորընտիր վանահօր
Բեհլուր-Բեհլուր . նաեւ անոնց բա-
րոյական վիճակը , սպասենք , գեռ
հաշակ կը գտնար Արդեօք այս կար-
գադրութիւնն ընդ Ազգ . վարչա-
թեան երեսը չի պիտի կարմիր :

Ընդունեցէք , Տէր . խորին յար-
գանքներս :

Ի Լ Ա Ն

Կատանա նալ	պէհէր	կէմի	6	շրշ
Գըլէլիք նալ	"	"	5	"
Ատի նալ	"	"	4	"
Խաթէր նալ	"	"	33	40
Կատանա մըլը	"	պինի	73	1/2
Ատի մըլը	"	"	59	"

Ասաքիր Ծահանէ մոյիմազ գո-
միոյնուննա նուանէյէրի մոհիպին-
ճէ լուզումի օրու պիւպայան օրու-
նաճաք օրան պարտէ մոհարէր
ալլըլ գալմ նալ վէ միսն ֆիյալը
մոյրագամէլէրի վէճէ իլէ թալիյի
էօհաննիսէ օրու պաղամօրը բու-
մինն օթուզունը ճիւմա իրթէսի
կիւնի գաբարը գալմիսի վէրիլէճէ-
կիւնէն , իմա իլմէյէ թալիյա օլան-
ըրըն էէպմէ մէղքիւրտէ տաթմ ալ

Թըտա Տարը Ծուրայի ասքերլյէ կէ-
մէլէրի :

26 Ագոսթոս 1875
Պապը Սէրասքերի

Տարը Ծուրայի ասքերլի՝ Լէվաղիմ
տալիսինտէ մահիւն օրան նուան-
նէսինն մոթապը օլմաք իւզէրէ
ասաքիրի շահանէ իրաք անպարնա
լու գումի օլան 200.000 քըլէ Բէշիա
փիլիննինն 50.000 քըլէսի հէման
անպարը մէղքիւր իլէ թէսիլմ . քըլմմաք
վէ պահալը մալպուզ վիւրաթիւնտէ
միմ մէհիսիլէ երմի պիլէր դուշա
օլարաք ոլէր վէճէ փէշին Նիդալիյէ
խալիլէսինտէ վէրիլմէք վէ քուսուր
150.000 քըլէսինն 50.000 քըլէսի
թաթիլմ քոթիլմ օլմա օն պէշ կիւ-
նէ վէ 100.000 քըլէսի Բամաղանը
չէր . ֆին օն պէշինն քատար ճէսթէ
ճէսթէ անպար թէսիլմ իլէ արքաթը
ալլմմաք վէ պահալարը վէրիլէճէ ք-
լան մալպուզ օնէսիլէր թալիլիլէ-
րինտէն իլմիպարէն օթուզ պիլէր
կիւնիլ իլմ թաթիլմ իլէ վէ սիմմէ-
ճիսիլէ երմի պիլէր դուշա օլարաք
խալիլիլ մէղքիւրտէն վէ էկէր միւ-
թէսիլմ իսթէրտէ հինէ պու վէճէլիլ
վէրիլմէք իւզէրէ Բամաղանին իլմ
գըլմմաք շարթիլմ մէղքիւր Բե-
շիա փիլիննինն պէհէր քըլէսի 3
գրու 5 փարայա օլարաք թալիլիլ
էօհաննիսէ օլուզ Ագոսթոսը Բու-
մինն 28 իննի փէշնէնիլ կիւնիլ
գըլարը գալմիսի վէրիլէճէ լիւնէն ,
իլմ իլմմէյէ թալիլ օլանըլըն էէվ-
մի մէղքիւրտէ Տարը Ծուրայի ասքե-
րլյէ կէմէլէրի :

25 Ագոսթոս 1875
Պապը Սէրասքերի

ճէնմա փիլիննի գըլէ 160.000
պէհէր գըլէսի 110 փոյ
Լիւրմա քեաթի կիւլէյ եիւն դայ-
թան արըլն 1125000 պէհէր արըլն
7 փոյ :

Տէօլ . քէօշ վէ եր վարաք վէ եա-
սը Լիւմար թիմալը գըլէ 131.495
պէհէր գըլէսի 6 զըլ :

Եր վարաք Դըլմէթ թիմալը գըլէ
2500 պէհէր գըլէսի 3 զըլ :

Ասաքիրի շահանէ անպարըլըլա
թալիլիլ ամիլէ իլան նիւմունէլը
մոհիսիննէ լիւզումի օրու պիւպայ-
նա օլունաճաք օլան պարտէ մո-
հարէր տէթիլ պալմէ Էշնանը ֆի-
յալը մոյրագամէլէրի վէճէ իլէ
թալիլիլ էօհաննիսէ օլուզ իլմլը
թալիլիլ պիլիննի փաղար իլմէսի
կիւնի գաբարը գալմիլէրի վէրիլէճէ-
կիւնէն , իլմ իլմմէյէ թալիլ օլանըլ-
ըն էէվմէ մէղքիւրտէ ասթիլ ալլըլ
սա Տարը Ծուրայի ասքերլյէ կէմէ-
լէրի :

25 Ագոսթոս 1875
Պապը Սէրասքերի

Երմի Դայ օլիւզ եաղը քէօշլէ
գըլէ 20.000 պէհէր գըլէսի 31 1/2
Պէլայ քէպիլ գաբաման մէլինն ա-
տէա 3000 պէհէրի գըլ 101 1/2
Պէլայ գըլմըճըլ մէլինն ասթա
2000 պէհէրի գըլ 7 1/2 :

Ասաքիրի շահանէ Մարաթիւնն
անպարնա նուանէլէրի մոհիլիննէ
մի պարտէ օլունաճաք օլան պարտէ
մոհարէր իւզ գալմէ քէօշլէ վէ
տալիլիլ ֆիլիլմը մոյրագամէլէրի
վէճէ իլէ թալիլիլ էօհաննիսէ օ-
լուզ Ագոսթոսը Բամինն իլիլմի օն-
գըլմէ փէշնէնիլ կիւնիլ գաբարը
թալիլիլ վէրիլէճէ կիւնէն , իլմ իլմ-
մէյէ թալիլ օլանըլըն էէվմէ մէղ-
քիւրտէ ասթիլ ալլըլա Տարը Ծու-
րայի ասքերլյէ կէմէլէրի :

19 Ագոսթոս 1875
Պապը Սէրասքերի

